

VABARIIGI VALITSUS
MÄÄRUS

Andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu põhimäärus ning andmekogu infosüsteemide pidamise, haldamise ja kasutamise kord

Määrus kehtestatakse avaliku teabe seaduse § 43¹⁰ lõike 6 alusel.

1. peatükk
Üldsäte

§ 1. Andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu

Andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu (edaspidi *andmekogud*) on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, mis koosneb andmenõusolekusüsteemist ning volituste haldamise süsteemist.

§ 2. Andmekogude pidamise eesmärk.

Andmekogu peetakse eesmärgiga:

- 1) võimaldada isikul anda nõusolek oma isikuandmete edastamiseks riigi infosüsteemi kuuluvast andmekogust eraõiguslikule juriidilisele isikule, võtta tagasi antud nõusolekuid, anda isikule ülevaade tema antud nõusolekutest ning tagada toimunud andmevahetuse õiguspärasuse tõendatavus;
- 2) võimaldada selle vastutaval töötlejal kontrollida juriidilise isiku esindaja või füüsilise isiku volituse olemasolu ja ulatust ning võimaldada isikul keskselt hallata tema poolt ja temale antud volitusi riigi infosüsteemis ning mis koosneb andmenõusolekusüsteemist ning volituste haldamise süsteemist.

2. peatükk
Andmenõusolekusüsteem, selle haldamine ja kasutamine

§ 3. Andmenõusolekusüsteem

(1) Andmenõusoleku süsteem on organisatsiooniline, tehniline ja õiguslik raamistik, mis koosneb andmeedastuse nõusoleku infosüsteemist, andmeedastuse nõusoleku andmestikust ning andmeedastuse nõusoleku süsteemi haldamise ja kasutamise tingimustest.

(2) Andmeedastuse nõusoleku süsteem võimaldab füüsilisel isikul (*andmesubjekt*) anda riigi infosüsteemi kuuluva andmekogu vastutavale töötlejale tema kohta riigi infosüsteemi kuuluvas andmekogus sisalduvate isikuandmete edastamiseks infosüsteemide andmevahetuskähi kaudu eraõiguslikule juriidilisele isikule (*andmesaaja*).

§ 4. Andmeedastuse nõusoleku andmeandja ja liidestamine andmeedastuse nõusoleku süsteemiga

(1) Andmeedastuse nõusoleku andmeandja (*andmeandja*) määruse tähenduses on riigi infosüsteemi kuuluv andmeedastuse nõusoleku süsteemiga liidestatud andmekogu, millest väljastatakse andmesaajale andmeid.

(2) Riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu teavitab andmeedastuse nõusoleku süsteemiga liidestumise soovist haldajat, kes korraldab andmeandja liidestamise § 5 lõikes 1 sätestatud liitumiskokkuleppe kohaselt.

§ 5. Andmesubjekti nõusoleku andmine, haldamine ja tagasivõtmine

(1) Andmesubjekti poolt andmeedastuse nõusoleku süsteemis nõusoleku andmine, haldamine ja tagasivõtmine toimub Eesti teabeväravas.

(2) Andmeedastuse nõusoleku süsteemi kasutamine nõusoleku andmiseks, haldamiseks ja tagasivõtmiseks on andmesubjektile tasuta.

(3) Andmeandja esitab andmesaaja esitatud teabe põhjal andmesubjektile andmeedastuse nõusoleku süsteemis nõusoleku andmiseks vähemalt järgmise teabe:

- 1) andmesaaja nimi ja registrikood;
- 2) andmeandjaks oleva andmekogu nimetus ja selle vastutav töötleja;
- 3) andmeandjalt andmesaajale edastavad andmesubjekti isikuandmete liigid;
- 4) eesmärk, milleks andmesaaja isikuandmeid kasutab;
- 5) isikuandmete töötlemise õiguslik alus;
- 6) nõusoleku kehtivusaeg;
- 7) andmesubjekti õigus andmeedastuse nõusoleku süsteemis antud nõusolek igal ajal tagasi võtta;
- 8) andmenõusoleku andmekogu haldaja ning tema õigused ja kohustused.

§ 6. Andmeedastuse nõusoleku süsteemi kasutamise lõppemine

Andmeedastuse nõusoleku süsteemi kasutamise lõpetamiseks esitab andmesaaja või andmeandja vastutav töötleja haldajale asjakohase tahteavalduse.

3. peatükk Andmeedastuse nõusoleku andmestik

§ 7. Andmeedastuse nõusoleku andmestik

(1) Andmeedastuse nõusoleku andmestiku (*nõusoleku andmestik*) eesmärk on võimaldada andmeandja vastutaval töötlejal kontrollida andmesubjekti nõusoleku olemasolu ja ulatust andmete edastamiseks andmesaaja vastutavale töötlejale ning tagada toimunud andmevahetuse õiguspärasuse tõendatavus.

(2) Nõusoleku andmestiku ametlik nimetus on „Andmeedastuse nõusoleku süsteemi andmestik“, inglise keeles „Consent Management System Database“.

(3) Nõusoleku andmestiku ametlik lühinimetus on „Nõusolek“, inglise keeles „Consent“.

§ 8. Andmeedastuse nõusoleku andmestiku pidamise viis

Nõusoleku andmestikku peetakse ühetasandilise elektroonilise andmestikuna.

§ 9. Andmeedastuse nõusoleku andmestiku vastutava töötleja ülesanded

Nõusoleku andmestiku vastutava töötleja:

- 1) annab andmeandja vastutava töötleja kontaktisikule juurdepääsu nõusoleku andmestikule andmeedastuse infotehnoloogiliseks haldamiseks;
- 2) annab andmesaajale juurdepääsu nõusoleku andmestikule andmete edastamiseks;
- 3) haldab nõusoleku andmestiku iseteeninduskeskkonna kasutajakontosid;
- 4) avab nõusoleku andmestiku infosüsteemide andmevahetuskihi (*X-tee*) teenuse andmeandja vastutava töötleja kontaktisikule;
- 5) kogub andmeedastuse nõusoleku süsteemi kasutamise statistikat ja teeb selle andmesaajatele kättesaadavaks;
- 6) tagab nõusoleku andmestiku kaitsmise abinõud;
- 7) kontrollib isikukoodi alusel nõusoleku andnud andmesubjekti teovõime piiramist;
- 8) täidab nõusoleku andmestiku pidamisel õigusaktidest tulenevaid muid ülesandeid.

§ 10. Andmeedastuse nõusoleku andmestiku ülesehitus

Nõusoleku andmestiku koosseisu kuuluvad:

- 1) andmeandja andmed;
- 2) andmeandja osutatava andmeteenuse kirjeldus (*teenusedeklaratsioon*);
- 3) andmesaaja päritavate andmete kasutamise eesmärk (*eesmärgideklaratsioon*);
- 4) andmesubjekti nõusoleku tahteavalduse andmed;
- 5) nõusoleku alusel toimunud andmeedastuste andmed;
- 6) andmeandja vastutava töötleja kontaktisiku andmed.

§ 11. Andmeedastuse nõusoleku andmestikku kantavad andmed

(1) Andmeedastuslepingu alusel kantakse andmeandja kohta nõusoleku andmestikku järgmised andmed:

- 1) andmeandjaks oleva andmekogu nimetus;
- 2) andmekogu vastutav töötleja;
- 3) vastutava töötleja registrikood;
- 4) andmekogu volitatud töötleja;
- 5) volitatud töötleja registrikood;
- 6) X-tee alamsüsteemi kood.

(2) Teenusedeklaratsiooni kohta kantakse nõusoleku andmestikku järgmised andmed:

- 1) identifikaator;
- 2) nimi;
- 3) väljastatava andmekoosseisu kirjeldus;
- 4) tehniline kirjeldus;
- 5) nõusoleku maksimaalne kehtivusaeg;
- 6) teenusedeklaratsiooniga seotud X-tee teenuse kood;
- 7) kehtivusaja lõppkuupäev.

(3) Eesmärgideklaratsiooni kohta kantakse nõusoleku andmestikku järgmised andmed:

- 1) andmesaaja nimi;
- 2) andmesaaja registrikood;
- 3) eesmärgideklaratsiooni identifikaator;
- 4) asjassepuutuva teenusedeklaratsiooni identifikaator;
- 5) osutatava teenuse nimetus;
- 6) andmete kasutamise eesmärgi kirjeldus;
- 7) eesmärgideklaratsiooni kehtivuse lõppkuupäev.

(4) Andmesubjekti ja tema nõusoleku kohta kantakse nõusoleku andmestikku järgmised andmed:

- 1) isikukood;
- 2) eesnimi;
- 3) perekonnanimi;
- 4) lõikes 1 nimetatud andmed;
- 5) lõike 2 punktides 1–3 nimetatud andmed;
- 6) lõike 3 punktides 1–6 nimetatud andmed;
- 7) nõusoleku andmise aeg;
- 8) nõusoleku tagasivõtmise aeg;
- 9) nõusoleku kehtivuse lõppkuupäev;
- 10) nõusoleku viide.

(5) Nõusoleku alusel edastatud andmete kohta kantakse nõusoleku andmestikku järgmised andmed:

- 1) andmeedastuse kuupäev;
- 2) andmeedastuse aluseks olnud nõusoleku viide.

(6) Andmeandja vastutava töötleja kontaktisiku kohta kantakse nõusoleku andmestikku järgmised andmed:

- 1) eesnimi;
- 2) perekonnanimi;
- 3) isikukood;
- 4) e-posti aadress.

§ 12. Andmeedastuse nõusoleku andmestikku andmete esitamine

Nõusoleku andmestikku esitab andmeid:

- 1) andmesaaja;
- 2) andmesubjekt;
- 3) andmeandja.

§ 13. Andmete õigsuse tagamine

(1) Andmeandja ja andmesaaja teavitavad nõusoleku andmestiku andmetes vigade avastamisel viivitamata nõusoleku andmestiku vastutavat töötajat.

(2) Kui andmeandja või andmesaaja teatab ebaõigetest andmetest, on nõusoleku andmestiku vastutav töötaja kohustatud kontrollima andmete õigsust ja ebaõiged andmed parandama.

§ 14. Andmeedastuse nõusoleku andmestiku andmetele juurdepääs

(2) Andmesubjektil on juurdepääs § 11 lõigetes 4 ja 5 nimetatud andmetele Eesti teabevärava kaudu.

(3) Andmeandja vastutaval ja volitatud töötlejal on juurdepääs asjaomase andmekoguga seotud § 11 lõigetes 1–4 nimetatud andmetele.

(4) Andmesaajal on juurdepääs § 11 lõike 3 punktis 3 ja lõike 4 punktides 8–10 nimetatud andmetele.

§ 15. Andmeedastuse nõusoleku andmestiku turvaklass ja turbeaste

Nõusoleku andmekogu turvaklass on K2T3S2 ja turbeaste kõrge (H).

§ 16. Andmeedastuse nõusoleku andmestiku andmete kaitse

Andmeedastuse nõusoleku haldamise andmestiku vastutav töötaja tagab andmestiku andmete käideldavuse, tervikluse ja konfidentsiaalsuse organisatsiooniliste, füüsiliste ja infotehnoloogiliste turvameetmetega.

4. peatükk

Andmeedastuse nõusoleku andmekogu pidamise ja likvideerimise kord ning logimine

§ 17. Andmekogu pidamise ja likvideerimise kord

(1) Andmeedastuse nõusoleku andmekogu hooldus- ja arendustöid ning pidamist rahastatakse riigieelarvest vastutavale töötlejale selleks eraldatud rahast.

(2) Andmeedastuse nõusoleku andmekogu pidamise lõpetamine otsustatakse kooskõlas asjakohastes seadustes sätestatud nõuetega.

(3) Andmeedastuse nõusoleku andmekogu likvideerimise korral otsustatakse andmete teise andmekogusse või avalikku arhiivi üleandmine või hävitamine ja nende üleandmise või hävitamise tähtaeg.

§ 18. Andmete logimine ja säilitamine

(1) Andmenõusoleku andmekogu andmete esitamine, muutmine, kustutamine ja kasutamine logitakse.

(2) Andmenõusoleku andmekogus töödeldavaid andmeid ja logisid säilitatakse kolm aastat pärast tahteavalduse või nõusoleku kehtivuse lõppemist.

5. peatükk

Volituste haldamise süsteem, selle haldamine ja kasutamine

§ 19. Volituste haldamise süsteem

(1) Volituste haldamise süsteem on organisatsiooniline, tehniline ja õiguslik raamistik, mis koosneb volituste haldamise infosüsteemist, volituste haldamise andmestikust ning volituste haldamise süsteemi haldamise ja kasutamise tingimustest.

(2) Volituste haldamise süsteem võimaldab juriidilise isiku esindajal või füüsilisel isikul (*lõppkasutaja*) keskselt hallata tema antud ning temale antud volitusi riigi infosüsteemis.

(3) Volituste haldamise süsteemi ametlik nimetus on „Pääsuke“.

§ 20. Volituste haldamise süsteemi andmeandja ja tema liidestumine

(1) Volituste haldamise süsteemi andmeandja määruse tähenduses on volituste haldamise süsteemiga liidestunud riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus, muu avalik-õiguslik juriidiline isik või avalikke ülesandeid täitev eraõiguslik isik, kes väljastab haldajale volituste haldamise süsteemis antavate volitusega seotud vajalikke andmeid.

(2) Riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus, muu avalik-õiguslik juriidiline isik või avalikke ülesandeid täitev eraõiguslik isik, kes soovib volituste haldamise süsteemiga andmeandjana liidestuda, teavitab oma soovist haldajat, kes korraldab liidestamise. Liidestamine toimub haldusakti või liidestuda sooviva riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse, muu avalik-õigusliku juriidilise isiku või avalikke ülesandeid täitva eraõigusliku isiku ja haldaja vahelise liitumiskokkuleppe alusel, milles määratakse kindlaks teenustaseme tingimused ning poolte õigused, kohustused ja vastutus.

(3) Volituste haldamise andmeandja kohandab oma infosüsteemi tööks volituste haldamise süsteemi keskkonnas.

§ 21. Volituste haldamise süsteemi lõppkasutaja

(1) Volituste haldamise süsteemi lõppkasutaja on füüsiline isik või juriidilise isiku esindaja, kellel on volituste haldamise süsteemis Eesti teabevärava kaudu õigus hallata tema poolt või talle antud volitusi.

(2) Füüsilisest isikust lõppkasutaja isik tõendatakse ja isikusamasus tuvastatakse digitaalset tuvastamist võimaldava sertifikaadi alusel.

(3) Juriidilise isiku esindajast lõppkasutaja isik tõendatakse ja isikusamasus tuvastatakse elektroonilise avalduse, äriregistri, mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri või teise riigi vastava andmekogu andmete ja digitaalset tuvastamist võimaldava sertifikaadi alusel.

(4) Riigiasutuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse organi ja asutuse esindusõiguslikust isikust lõppkasutaja isik tõendatakse ja isikusamasus tuvastatakse asjaomase andmekogu või elektroonilise avalduse ja digitaalset tuvastamist võimaldava sertifikaadi alusel.

§ 22. Lõppkasutaja volituste haldamine

(1) Lõppkasutaja poolt volituste haldamise süsteemis volituste haldamine toimub Eesti teabeväravas.

(2) Volituste haldamise süsteemi kasutamine volituste haldamiseks on lõppkasutajale tasuta.

§ 23. Volituste haldamise süsteemi andmesaaja ja tema liidestumine

(1) Volituste haldamise süsteemi andmesaaja määruse tähenduses on volituste haldamise süsteemiga liidestunud riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus või juriidiline isik, kes annab lõppkasutajale õiguse volituste haldamise süsteemis antud volituse alusel oma süsteemis tegutseda.

(2) Volituste haldamise süsteemiga liidestumise soovist teavitab andmesaaja haldajat, kes korraldab andmesaaja liidestamise. Liidestumine toimub andmesaaja, valdkonna eest vastutava ministeeriumi ning haldaja vahelise liitumiskokkuleppe alusel, milles määratakse kindlaks teenustaseme tingimused ning poolte õigused, kohustused ja vastutus.

§ 24. Volituste haldamise süsteemi kasutamise lõppemine

Volituste haldamise süsteemi kasutamise lõpetamiseks esitab andmeandja või andmeandja saaja haldajale avalduse.

§ 25. Lõppkasutaja volituste haldamine

(1) Lõppkasutaja poolt volituste haldamise süsteemis volituste haldamine toimub Eesti teabeväravas.

(2) Volituste haldamise süsteemi kasutamine volituste haldamiseks on lõppkasutajale tasuta.

§ 26. Volituste haldamise süsteemi andmesaaja ja tema liidestumine

(1) Volituste haldamise süsteemi andmesaaja määrase tähenduses on volituste haldamise süsteemiga liidestunud riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus või juriidiline isik, kes annab lõppkasutajale õiguse volituste haldamise süsteemis antud volituse alusel oma süsteemis tegutseda.

(2) Volituste haldamise süsteemiga liidestumise soovist teavitab andmesaaja haldajat, kes korraldab andmesaaja liidestamise. Liidestumine toimub andmesaaja, valdkonna eest vastutava ministeeriumi ning haldaja vahelise liitumiskokkuleppe alusel, milles määratakse kindlaks teenustaseme tingimused ning poolte õigused, kohustused ja vastutus.

§ 27. Volituste haldamise süsteemi kasutamise lõppemine

Volituste haldamise süsteemi kasutamise lõpetamiseks esitab volituste haldamise andmeandja või volituste haldamise andmesaaja haldajale avalduse.

6. peatükk

Volituste haldamise peatükk

§ 28. Volituste haldamise andmestiku vastutava töötaja ülesanded

Volituste haldamise andmestiku vastutava töötaja:

- 1) tagab volituste haldamise andmestiku haldamise ja arendamise ning andmevahetuse õiguspärasuse;
- 2) tagab volituste haldamise andmestiku kaitsmise abinõud;
- 3) kontrollib volituste haldamise andmestikus hallatava volituse kehtivust, sealhulgas seaduses sätestatud juhtudel isikukoodi alusel esindusõiguse volitamise tahteavaldust tegeva lõppkasutaja teovõime piiramise andmeid;
- 4) täidab volituste haldamise andmestiku pidamisel õigusaktidest tulenevaid muid ülesandeid.

§ 29. Volituste haldamise andmestikku kantavad andmed

(1) Volituste haldamise andmeandja kohta kantakse volituste haldamise andmestikku järgmised andmed:

- 1) andmekogu vastutava töötaja andmed;
- 2) volitatud töötaja olemasolul tema andmed;
- 3) X-tee alamsüsteemi kood ja edastatava andmekoosseisu metaandmed.

(2) Lõppkasutaja ja tema volituste kohta kantakse volituste haldamise andmestikku järgmised andmed:

- 1) lõppkasutaja ees- ja perekonnanimi ning isikukood, juriidilise isiku seadusliku esindaja kui lõppkasutaja korral ka isikukoodi riik või sünniaeg roll juriidilises isikus ja esindusõiguse kord;
- 2) lõppkasutaja seadusjärgse esindusõiguse andmed;
- 3) lõppkasutajale volitusega antud esindusõiguse andmed;
- 4) lõppkasutaja poolt volitusega antud esindusõiguse andmed.

(3) Lõppkasutaja ja tema volituste kohta võib volituste haldamise andmestikku kanda järgmised andmed:

- 1) lõppkasutaja seadusliku esindaja andmed;
- 2) andmed isiku kohta, kelle seaduslik esindaja lõppkasutaja on;

- 3) volituse andmisel, edasivolitamisel ja volituse tagasivõtmisel lõppkasutaja teovõime piiramise andmed;
- 4) volituse andja, edasivolitaja ja tagasivõtja digiallkiri;
- 5) andmed esindusõiguse edasivolitamise õiguse kohta;
- 6) esindusõiguse andmise ja lõppemise alus;
- 7) volituse lõppemise aeg.

(4) Lisaks lõigetes 1–3 sätestatule kantakse volituste haldamise andmestikku järgmised andmed:

- 1) volituste haldamise andmesaaja vastutava töötleja andmed;
- 2) volituste haldamise andmesaaja volitatud töötleja olemasolul tema andmed;
- 3) andmetöötlustoimingute logid.

§ 30. Volituste haldamise andmestikku andmete esitamine

(1) Volituste haldamise andmestikku esitavad andmeid volituste haldamise andmeandjad ja lõppkasutajad.

(2) Rahvastikuregistrist saab volituste haldamise andmestik järgmised andmed:

- 1) lõppkasutaja ees- ja perekonnanimi, isikukood ja andmed tema elusoleku kohta;
- 2) volituse andmisel, edasivolitamisel ja volituse tagasivõtmisel lõppkasutaja teovõime piiramise andmed;
- 3) lõppkasutaja seadusliku esindaja andmed;
- 4) andmed isiku kohta, kelle seaduslik esindaja lõppkasutaja on.

(3) Äriregistrist saab volituste haldamise andmestik järgmised andmed:

- 1) juriidilise isiku nimi, ettevõtjal ärinimi;
- 2) juriidilise isiku registrikood;
- 3) juriidilise isiku staatus registris;
- 4) juriidilise isiku seadusliku esindaja ees- ja perekonnanimi, isikukood ning isikukoodi riik;
- 5) juriidilise isiku seadusliku esindaja roll juriidilises isikus ja esindusõiguse kord.

(4) Volituste haldamise andmestik saab andmeid lõigetes 2 ja 3 nimetatud andmete muutmise kohta.

§ 31. Volituste haldamise andmestiku andmete õigsuse tagamine

(1) Volituste haldamise andmeandja ja lõppkasutaja teavitavad viivitamata volituste haldamise andmestiku vastutavat töötlejat ebaõigetest andmetest volituste haldamise andmestikus.

(2) Lõikes 1 nimetatud teavitamise korral või kui volituste haldamise andmestiku vastutav töötleja ise saab teada volituste haldamise andmestiku andmete ebaõigsusest, on ta kohustatud kontrollima andmete õigsust ja nende ebaõigsuse korral need viivitamata parandama.

§ 32. Juurdepääs volituste haldamise andmestikku kantud andmetele ja andmete väljastamine

(1) Lõppkasutajale tagatakse temaga seotud andmetele juurdepääs volituste haldamise andmestiku iseteeninduskeskkonna kaudu.

(2) Volituste haldamise andmesaajatele tagatakse juurdepääs tema süsteemi edastavatele andmetele X-tee kaudu haldajaga sõlmitud liitumiskokkuleppe kohaselt.

§ 33. Volituste haldamise andmestiku andmete kaitse

Volituste haldamise andmestiku vastutav töötleja tagab andmestiku andmete käideldavuse, tervikluse ja konfidentsiaalsuse organisatsiooniliste, füüsiliste ja infotehnoloogiliste turvameetmetega.

§ 34. Volituste haldamise andmestiku turvaklass ja turbeaste

Volituste haldamise andmestiku turvaklass on vähemalt K1T1S1 ja turbeaste madal (L).

7. peatükk

Volituste haldamise andmekogu pidamise ja likvideerimise kord ning logimine

§ 35. Andmekogu pidamise ja likvideerimise kord

(1) Volituste haldamise andmekogu hooldus- ja arendustöid ning pidamist rahastatakse riigieelarvest vastutavale töötlejale selleks eraldatud rahast.

(2) Volituste haldamise andmekogu pidamise lõpetamine otsustatakse kooskõlas asjakohastes seadustes sätestatud nõuetega.

(3) Volituste haldamise andmekogu likvideerimise korral otsustatakse andmete teise andmekogusse või avalikku arhiivi üleandmine või hävitamine ja nende üleandmise või hävitamise tähtaeg.

§ 36. Andmete logimine ja säilitamine

(1) Volituste haldamise andmekogu andmete esitamine, muutmine, kustutamine ja kasutamine logitakse.

(2) Volituste haldamise süsteemi andmekogus sisalduvaid andmeid ja logisid säilitatakse kolm aastat pärast volituse lõppemist.

§ 37. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

Kristen Michal
peaminister

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Keit Kasemets
riigisekretär